

Valtuustoaloite; Kunnan omistamien maa-alueiden suojelu lin Kirkkosaassa, Teijo Liedes, kunnanvaltuutettu (vas)

Khall 10.02.2025 § 29

Valmistelija hallinto- ja talousjohtaja Jonne Karinkanta

Valtuutettu Teijo Liedes (vas) on jättänyt 27.1.2025 valtuustoaloitteen Kunnan omistamien maa-alueiden suojelusta lin Kirkkosaassa.

Esittelijä Kunnanjohtaja Manninen Marjukka lin kunta

Päätösesitys Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen yhdyskuntapalveluiden toimialalle valmisteltavaksi.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Khall 10.11.2025 § 273

Valmistelija Kunnanarkkitehti Tapani Pukinkorva

Kunnanhallitukselle on jätetty 27.1.2025 valtuustoaloite, jossa esitetään lin Kirkkosaassa kunnan omistamien metsämaiden suojelua kaikilta hakkuu- ja maanmuokkaustoimenpiteiltä saaren itäpäästä saaren ylittävään sähkölinjaan saakka. Kunnanhallitus päätti 10.2.2025 § 29 lähettää aloitteen valmisteltavaksi. Aloitetta varten on tehty aloitteentekijän ja vapaaehtoisen metsäkartoittajan Anni Mannisen kesken kartoitusretki lin Kirkkosaareen 30.9.2024, jonka tulosten perusteella aloite on tehty. Aloitteen jättämisen jälkeen kunnanhallitus on siirtänyt asian viranhaltijoille vastattavaksi.

Kirkkosaaren käyttöä ohjaa voimassa oleva Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jossa lijoen suisto on osoitettu maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi sekä maaseudun kehittämisen kohdealueeksi (lijoen alue). Lisäksi lijoen keskijuoksun kulttuurimaisema on määritelty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Kirkkosaari on maakuntakaavassa merkitty taajamatoimintojen alueeksi A-1 -lisämerkinnällä, joka edellyttää maankohoamisrannikon ominaispiirteiden huomioon ottamista. lijoen suistoalueella sijaitsee myös Natura 2000 -alue, joka rajoittuu lijoen vesialueeseen Kirkkosaaren pohjoispuolella.

Kirkkosaaren voimassa oleva yleiskaava on saanut lainvoiman vuonna 2019. Kaavan hyväksymisprosessia viivästyttivät valitukset, jotka kuitenkin koskivat vain osaa Leppisaaren kiinteistöistä. Kirkkosaaren osalta kaava sai lainvoiman jo vuonna 2017. Yleiskaavassa Kirkkosaari on merkitty maakunnallisesti merkittäväksi kulttuurimaisema-alueeksi, jonka osalta "ympäristö tulee säilyttää siten, ettei sen luonne oleellisesti muutu". Kulttuurimaisema-alue rajautuu Kirkkosaaren rantoihin sekä vanhaan kanavauomaan Kirkkosaaren ja Leppisaaren välissä.

Kirkkosaassa sijaitsee yksi maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde sekä neljä ennen vuotta 1955 rakennettua rakennusta, jotka tulee inventoida ennen rakennus-, toimenpide- tai purkulupaa edellyttäviä toimenpiteitä. Kirkkosaassa on kaavassa neljä uutta rantarakennuspaikkaa, joista kaksi sijoittuu Leppisaaren suuntaan ja kaksi saaren pohjoisrannalle, rajoittuen suojeltuun vesialueeseen Kirkkonivan kohdalla. Vesialueen

suojelumerkintä sisältyy lin keskustajaman osayleiskaavaan, joka on saanut lainvoiman vuonna 2016.

Valmistelun aikana kunnanarkkitehti ja elinvoimajohtaja ovat tehneet maastokäynnin Kirkkosaareen. Saaren rantautuminen on haasteellista joen karikkoisuuden vuoksi, ja rantatörmät ovat paikoin jyrkkiä. Kirkkosaaren ja Leppisaaren välinen uoma on pääosin umpeenkasvanut ja maankohoamisen vuoksi vaikeasti kuljettavissa vesiteitse.

Rakennuspaikat ovat vaikeasti saavutettavissa ja niiden houkuttelevuus on vähäinen. Kunnan taloudellinen hyöty mahdollisesta rakentamisesta on pieni. Pohjoisrannan rakennuspaikat sijaitsevat matalan kivikkoisen rannan takana, eikä vesialuetta voida muokata esimerkiksi lietetattaren esiintymien vuoksi. Leppisaaren suuntaan avautuvat rakennuspaikat eivät ole saavutettavissa omalta rannalta, vaikka ne ovat kaavassa rantarakennuspaikkoja. Kirkkosaarella ei ole tieyhteyttä, eikä sellaisen kaavoittamista ole suunniteltu. Saareen on vedetty sähkölinja, mutta ei vesijohtoa tai viemäriä.

Kirkkosaaren vastarannalla kunta kaavoittaa parhaillaan uutta asemakaava-aluetta, johon tulee tuntuvasti uutta rakennusoikeutta. Tämä tukee näkemystä, että Kirkkosaaren säilyttäminen rakentamattomana on perusteltua.

Aloitteen ja sitä seuranneiden selvitysten johdosta esitetään, että Kirkkosaaren alueen suojelua lähdetään edistämään seuraavin toimenpitein: Kunta selvittää yhteistyössä luonnonsuojelusta vastaavien viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa alueen eri suojeluvaihtoehdot sekä arvioi niiden vaikutukset ja toteutusedellytykset. Selvityksen valmistuttua asia ja sen johtopäätökset tuodaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi esityslista-asiana.

Esittelijä Kunnanjohtaja Manninen Marjukka lin kunta

Päätösesitys Kunnanhallitus hyväksyy yllä esitetyn vastauksen ja siinä ehdotetut toimenpiteet sekä välittää sen edelleen kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin.

Kvalt 17.11.2025
37/00.01.03.01/2025

Päätös